

Bases Lingüístiques per a Mestres d'Educació Primària

Codi: 104079
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500798 Educació Primària	OT	4	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Salvador Comellas García
Correu electrònic: Salvador.Comelles@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Giuseppe Simone

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

Objectius

- Aprofundir en els coneixements lingüístics que fonamenten la pràctica dels mestres d'Educació Primària
- Augmentar la capacitat de reflexió sobre el sistema lingüístic.
- Consolidar el domini de la comunicació oral i escrita dels futurs mestres a partir d'activitats vinculades al seu àmbit professional.

Competències

- Abordar amb eficàcia situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multiculturals i plurilingües.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

- Conformar equips de treball capaços de desenvolupar les activitats de forma efectiva tant de manera presencial com telecol·laborant de diferents formes.

2. Demostrar un coneixement de l'ús i registre acadèmic de les dues llengües oficials.
3. Gestionar el treball en equip i saber analitzar els aspectes interessants així com les seves dificultats.
4. Ser capaç d'elaborar activitats i materials didàctics enfocats a l'aprenentatge de la llengua adaptats als contextos socials específics de cada centre educatiu.
5. Valorar la correcció, adequació i acceptabilitat en produccions orals i escrites.

Continguts

FILOLOGIA CATALANA

FILOLOGIA CATALANA

1. "Em sembla que no és correcte"

Normativa i correcció lingüística

1.1 El concepte de correcció d'acord amb les diferents situacions comunicatives

1.2. La norma social i la seva relació amb la normativa

1.3. L'adequació al sistema. La interferència lingüística

2. "Per què s'escriu amb ela geminada?"

Els fonaments de la codificació ortogràfica

2.1. Els sistemes d'escriptura alfabètics

2.2. Factors que incideixen en la fixació ortogràfica

2.3. Les reformes ortogràfiques

3. "Per què ho repeteixes, això?"

Els mecanismes de cohesió en el llenguatge oral i escrit

3.1. Sintaxi oral i sintaxi escrita

3.2. Mecanismes de cohesió en el sistema lingüístic del català

4. "Jo no en faig servir mai, de punts i coma"

4.1. Les funcions de la puntuació

4.2. La fixació de la puntuació en l'escriptura

4.3. Les convencions

5. "A classe sí, que parlava en català"

La normalització i la substitució lingüístiques

5.1. El concepte de normalització

5.2. Factors que incideixen en el manteniment o la substitució de les llengües

FILOLOGIA ESPANYOLA

1. Problemes de gramàtica

1. 1. Les classes de paraules

- 1.2. L'oració
- 2. Variació lingüística
 - 2.1. Les varietats de l'espanyol
 - 2.2. La variació pragmàtica: el registre
 - 2.3. Mecanismes lingüístics per a l'adequació pragmàtica
- 3. Problemes d'ortografia
 - 4. Els diccionaris escolars
 - 41. Què és un diccionari?
 - 42. Els diccionaris escolars en l'Educació Primària

Metodologia

ATENCIÓ: La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

El protagonista en el procés d'aprenentatge és l'estudiant. Sota aquesta premissa s'ha planificat la metodologia combinant les classes amb tot el grup, el treball autònom i les tutories de suport.

BASES LINGÜÍSTICAS PARA MAESTROS DE PRIMARIAS

FILOLOGÍA ESPAÑOLA

- 1. Problemas de gramática
 - 1. 1. Las clases de palabras
 - 1.2. La oración

El contenido se presentará mediante casos prácticos y se hará especial hincapié en aquellos aspectos que generalmente suscitan confusión y duda. En muchos casos miraremos qué dicen los diferentes libros de texto acerca de los conceptos y temas que presentaremos e intentaremos aclarar las dudas que puedan surgir en la clase de educación primaria.

- 2. Variación lingüística
 - 2.1. El español y sus variedades
 - 2.2. La variación pragmática: el registro
 - 2.3. Mecanismos lingüísticos para la adecuación pragmática

¿Existe el español estándar? ¿Variación, dialecto, idiolecto? Con algunas de estas preguntas introduciremos el campo de la variación lingüística. Hablaremos también de la variación pragmática, esto es, de la variación lingüística fruto de la intención por parte del hablante de adecuar el mensaje a una situación comunicativa concreta. En esta última parte analizaremos los distintos mecanismos semánticos (e.g. sinonimia) y sintácticos (e.g. topicalizaciones) de los que dispone el hablante para llevar a cabo tal adecuación.

- 3. Problemas de ortografía

En este bloque analizaremos las principales problemáticas de la ortografía española y daremos cuenta de algunas de las modificaciones ortográficas más recientes.

4. Los diccionarios escolares

4.1. ¿Qué es un diccionario?

4.2. Los diccionarios escolares en la etapa primaria

Los diccionarios constituyen un recurso de una gran importancia didáctica. Esta afirmación, que la práctica totalidad de los docentes suscribiría sin reservas, contrasta con la escasa información con que cuentan estos profesionales acerca de qué es un diccionario y de cómo explotarlo didácticamente. En este bloque se propondrá una reflexión sobre qué criterios hay que valorar a la hora de decidir si un diccionario es adecuado para la práctica escolar y se proporcionarán algunas referencias con propuestas para su explotación didáctica. Cabe destacar que el "Diseño Curricular de Base" (MEC, 1989) habla de la necesidad de enseñar a utilizar bien el diccionario, de crear el hábito de utilizarlo y de no restringir su uso al área de lengua.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes grup complet	45	1,8	1, 2, 4, 5
Tipus: Supervisades			
Tutories	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5
Tipus: Autònomes			
Treball autònom	58	2,32	1, 2, 3, 4, 5

Avaluació

ATENCIÓ:La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

L'avaluació de l'assignatura es durà a terme al llarg de tot el curs acadèmic mitjançant les activitats que es mostren en la graella que hi ha més avall.

La nota final s'obindrà a partir de la suma de les notes corresponents al percentatge assignat a cada llengua, indicat també a la graella.

Per tal de poder superar l'assignatura, cal que l'estudiant hagi tingut en totes dues llengües un 5 com a mínim.

En cas contrari es considerarà suspès. De la mateixa manera, totes les activitats a avaluar dins de cada unade les llengües també s'hauran d'aprovar, pel cap baix, amb un 5 (només excepcionalment, els professors d'una mateixa llengua podran decidir que alguna de les activitats previstes es pugui superar amb una notainferior a la indicada).

Per aprovar aquesta assignatura, cal que l'estudiant mostri, en les activitats que se li proposin, una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua o les llengües vehiculars que consten a la guia docent.

L'assistència a classe és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de classes de cada llengua; en cas contrari es considerarà no presentat. La presentació d'un justificant no anul·la en cap cas una falta d'assistència, sinó que només serveix per explicar-ne l'absència.

Els criteris generals que s'aplicaran en la qualificació de les diferents activitats d'avaluació de cada una de les llengües són: 1) Rigor informatiu i correcció conceptual; 2) Claredat i coherència expositiva (oral/escrit), i 3) Adequació i correcció lingüístiques.

Les qualificacions de cada una de les evidències avaluatives es faran públiques en un termini de temps no inferior a 7 dies ni superior a 40 dies després de la realització o lliurament de l'activitat. L'estudiant que vulgui revisar la nota podrà fer-ho en els 15 dies posteriors a la seva publicació en l'horari de tutories que el professorat té establert per a aquesta assignatura i que es fa constar en el programa.

Es preveu una recuperació (reavaluació) de les activitats d'avaluació (examen, pràctiques, treballs...) no superades, un cop acabat el període de classes. El professorat decidirà com serà aquesta recuperació i en quin tipus de format (oral i/o escrit). Si el professor detecta una còpia flagrant d'un treball i/o d'un examen, l'estudiant serà penalitzat automàticament amb un suspens, que no podrà recuperar.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen (català) (individual)	40	2	0,08	2, 5
Examen temes 1,2,3,4 (castellà) (individual)	23%	2	0,08	5
Exercicis (català)	27	7	0,28	2, 4, 5
Exercicis i presentacions orals (castellà)	10%	6	0,24	1, 2, 3, 5

Bibliografia

ALCOBA, Santiago (coord.) (1999): *La oralización*, Barcelona: Ariel. ALCOBA, Santiago (coord.) (2000): *La expresión oral*, Barcelona: Ariel.

BASSOLS I PUIG, M. Margarida y Anna M. TORRENT (2003): *Modelos textuales: teoría y práctica*, Vic-Barcelona: Eumo-Octaedro.

BOIX, E. I VILA, F.X.: *Sociolingüística de la llengua catalana*. Barcelona: Ariel, 1998 (pp.296-310)

BRIZ, Antonio (coord.) (2008): *Saber hablar*, Madrid: Instituto Cervantes-Aguilar.

CAMPS, Anna i altres: *L'ensenyament de l'Ortografia*. Barcelona: Graó, 1989

CARBÓ, C.- LLISTERRI, J.- MACHUCA, M.J.- de la MOTA, C.- RIERA, M.- RÍOS, A. (2004) "Estándar oral y enseñanza de la pronunciación del español como primera lengua y como lengua extranjera", *ELUA, Estudios de Lingüística de la Universidad de Alicante*, 17: 161-180.

BUSTOS SÁNCHEZ, Inés (2003): *La voz: la técnica y la expresión*, Barcelona: Paidotribo.

CAZDEN, Courtney B: *Classroom discourse. The language of teaching and learning*. Portsmouth: Heinemann, 1988 (traducció castellana: *El discurso en el aula: el lenguaje de la enseñanza y del aprendizaje*. Barcelona: Paidós, 1991.)

CRYSTAL, David: *The Cambridge Encyclopedia of Language*. Cambridge: CUP, 1987

(traducció castellana: *Enciclopedia del Lenguaje de la Universidad de Cambridge*. Madrid: Taurus, 1994.

CUENCA, Maria Josep: *Sintaxi catalana*. Barcelona: UOC, 2004.

GABINET DE LLENGUA CATALANA DE LA UAB: *Els signes de puntuació*. Bellaterra: UAB, 1993.

Articles número 20 (gener 2000)

GÓMEZ TORREGO, Leonardo (2006): *Hablar y escribir correctamente: gramática normativa del español actual*, Madrid: Arco/Libros.

HERNÁNDEZ GUERRERO, José Antonio y María del Carmen GARCÍA TEJERA (2004): *El Arte de hablar: manual de retórica práctica y de oratoria moderna*, Barcelona: Ariel.

IEC: *Documents de la Secció Filològica, II*. Barcelona: IEC, 1992

IEC: *Diccionari de la Llengua Catalana. Barcelona, Palma de Mallorca, València: diverses editorials*, 1995

MONTOLÍO, Estrella (coord.) (2000): *Manual práctico de escritura académica*, Barcelona: Ariel. 3 vols.

PARKES, M.B.: *Pause and effect. An Introduction to the History of Punctuation in the West*. (Cambridge: Scolar Press, 1992)

PAYRATÓ, Lluís: *Català col.loquial. Aspectes d'ús corrent de la llengua catalana*. València. Universitat de València, 1990.

REYZÁBAL, M.ª Victoria (1993): *La comunicación oral y su didáctica*, Madrid: La Muralla.

SÁNCHEZ LOBATO, Jesús (coord.) (2006): *Saber escribir*, Madrid: Instituto Cervantes-Aguilar.

SEGARRA, Mila: *Història de la normativa catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1985

Solà, Joan (et al.) : *Gramàtica del català contemporani*. Barcelona: Empúries, 2002

SINCLAIR, J; BRAZIL, D: *Teacher talk*. Oxford: OUP, 1982.

SOLÀ, Joan i PUJOL, JosepM : *Ortotipografia*. Barcelona: Columna, 1995.

TUSÓN, Amparo: *Anàlisi de la conversa*. Barcelona: Empúries, 1995.

TUSON, Jesús: *L'escriptura*. Barcelona: Empúries, 1996

TUSON, Jesús (dir): *Diccionari de Lingüística*. Barcelona: Vox, 2000